

Zapomniane nekropolie

Zbliżający się Dzień Wszystkich Świętych skłania do zadumy. Odwiedzamy cmentarze obecnie istniejące, jednak niewielu wie, gdzie cmentarze znajdowały się niegdyś w Gostyniu.

Na przestrzeni ponad siedemset-letniej historii Gostynia odnotowano istnienie osmiu miejsc zbiorowego pochówku. Większość z nich powstawała przy istniejących wówczas obiektach sakralnych. Pierwszy cmentarz znajdował się przy kościele Świętego Ducha, zlokalizowano go na tzw. „większym przedmieściu” - obecnie narożnik pomiędzy deptakiem a ulicą Kaczą. Musiał to być duży jak na owe czasy obiekt, jako że posiadał dzwonicę i kostnicę. Po pożarze kościoła i szpitala w 1788 roku zaprzestano korzystać z tego miejsca jako cmentarza. Brak danych źródłowych na temat przeniesienia zwłok w inne miejsce. W XIX wieku zrównano teren, nie wykopując grobów. Z dużą dozą prawdopodobieństwa można stwierdzić, że spacerując dziś deptakiem w okolicach ulicy Kaczej, kroczymy ponad leżącymi w ziemi szczątkami ludzkimi! Dziś zdziwienie może budzić fakt, że wraz z likwidacją cmentarza nie przeniesiono zwłok.

Przy farze

Pozostały natomiast ślady po innym starym cmentarzu przykościelnym - zlokalizowanym przy Farze. Podczas prac remontowych w 1901 roku odkryto płaskie trumny wzdłuż całej nawy głównej. W śródniościanach często chowano zmarłych pod posadzką kościoła, aby wchodzący mogli deptać ich miejsce pochówku. Miał to być wyraz pokory wobec bliźnich i Boga. Wszystkie znalezione trumny zostały spalane, a kości pochowane na cmentarzu. Dziś wchodząc do gostyńskiej Mary, stojąc w nawie głównej możemy być pewni że pod naszymi nogami nie leżą szczątki ludzkie. Jednak w niektórych miejscach kościoła trumny ze zwłokami znajdują się nadal. Po odwróceniu podłogi pod prezbiterium w 1901 roku dokonano jeszcze ciekawszego odkrycia. Znalaziono pionowe drzwi po uniesieniu których, ukazały się ceglane, gotyckie schody. Prowadziły one do trzech komór grobowych. W każdej z nich, wielkości około 15-20 metrów kwadratowych, mieściło się wiele trumien. Tutaj spoczywali zasłużeni gostynianie. Znalaziono także wejście do podziemnego pojedynczego grobu z piękną wykonaną trumną (z jednego pnia drzewa!) bogato ubranego człowieka. Był to zapewne jeden ze znaczących fundatorów lub patronów kościoła. Masowe groby zamurowano, nadal więc pozostają pod prezbiterium. Natomiast pojedynczą komorę, w obawie przed zapadnięciem się posadzki zasypano piaskiem, szczątki zaś pochowano na cmentarzu. Oczywiście podłoga kościoła nie wystarczała by zapewnić miejsce pochówku dla wszyst-

kich mieszkańców parafii. Dlatego też istniał przy Farze cmentarz od strony północnej i wschodniej. Funkcjonował on aż do końca XIX wieku, a zlikwidowany został w latach trzydziestych naszego wieku. Jego pozostałością jest mocno dziś zniszczony grobowiec mieszczący rodzinę aptekarzy Rude oraz stare tablice nagrobne i upamiętniające powstania narodowe.

Droga do Goli

Inny cmentarz przykościelny istniał w XVIII wieku, przy zbudowanym jako wotum za ocalenie mieszkańców Gostynia od zarazy, kościele św. Rozalii. Morowe powietrze, które panowało przez ponad cztery lata (1708-1712), było najbardziej dotkliwą epidemią w historii miasta. Czarna śmierć zabierała około 50 % do 67 % mieszkańców Gostynia. Ludność uciekała przed epidemią na wieś, co jednak powodowało rozszerzanie się zasięgu choroby. Już w 1708 roku liczba zgonów była tak wielka, że przestano chować zmarłych na cmentarzach, grzebiąc ich po prostu na polach i w ogródkach. Aby zmniejszyć zasięg epidemii stosowano różne środki. Decyzją władz miejskich, chorych wywożono z miasta do lasu w kierunku Goli. Tutaj oseparyowani od najbliższych, zarażeni cholerą umierali w otoczeniu ludzi, podobnie jak oni „skazanych na śmierć”. W ciągu czterech lat „morowe powietrze” zabrało od 500 do 700 osób. Być może około stu wypędzonych z miasta decyzją władz, zmarło w lasu na peryferiach Gostynia. Zaraza ustąpiła w 1712 roku, kiedy to „zabrakło już ludzi do umierania”, jak zapisano w parafialnej księdze zgonów. W lasu - miejscu zesłania chorych na cholerę - wdzięczni za ocalenie mieszkańcy Gostynia, postawili kościół, przy którym zlokalizowany był cmentarz. Nie by on wielki - nie posiadał nawet ogrodzenia. Pamięć o ofiarach cholery umarła wraz z tymi, co ocalili. Drewniany kościółek jak i otaczający go cmentarz szybko uległ zniszczeniu. Jeszcze przed II wojną światową w tym miejscu (droga do Goli, koniec Osiedla Tysiąclecia) znajdowała się figura przydrożna, zniszczona później przez Niemców. Dziś przejeżdżając szosą do Goli, nie zdajemy sobie sprawy, że mijamy zapomnianą nekropolię sprzed 200 lat. Szczątki ofiar epidemii do dziś znajdują się w tym miejscu. Być może rozwój Gostynia w kierunku drogi do Leszna zakłóci spokój zmarłym.

Święta Góra

Inna zapomniana nekropolia zlokalizowana była przy starym kościele pod wezwaniem Nawiedze-

nia Najświętszej Marii Panny i św. Franciszka znajdującym się jeszcze w XVII wieku na Świętej Górze. Istniał tam cmentarz z kostnicą i dzwonnica. W wybudowanej tam na przełomie XVII/XVIII wieku bazylice znajdują się podziemia z trumnami fundatorów, księży oraz osób związanych z zakonem. Po II wojnie światowej przy świątyni założono nowy cmentarz, na którym spoczywają księża i siostry zakonne. Warto w tym miejscu dodać, że w tych okolicach znajdowało się również prestarce pogańskie cmentarzysko.

Pod stołową

Starsi mieszkańcy Gostynia pamiętają zapewne cmentarz przy Cukrowni. Powstał on prawdopodobnie na początku XIX wieku, po pożarze Gostynia w 1811 roku. Wówczas to dokonano przebudowy miasta, a na peryferiach wyznaczono miejsce na cmentarz. Grzebano na nim zmarłych przez około 100 lat. Zniszczony został przez okupanta w czasie II wojny światowej. Podczas prac drogowych Niemcy usunęli tablice nagrobne pozostawiając jednak trumny w miejscu, w którym zostały złożone. W drugiej połowie lat osiemdziesiątych przypadkowo odkopano część cmentarza. Niezabezpieczone kości leżały przez parę dni pozostawione na zer gostyńskich poszukiwaczy mocnych wrażeń. Tu w formie anegdoty przytoczę przypadek pewnego, młodego wówczas fana grupy Black Sabbath. Po odkryciu cmentarzystyka wybrał on się na to miejsce w poszukiwaniu czaszki mającej przyzdobić jego pokój (sic!). Wobec faktu, że spóźnił się parę dni, udało mu się znaleźć jedynie kość udową. Przechowywał ją czas jakiś, dopóki nie dotarła do niego wiadomość, że szczątki pochodzą ze zbiorowej mogiły zmarłych w XVIII wieku na dżumę. Młodego zwolennika hard rocka przeraził fakt, że zarazki te miały pozostawać groźne przez 300 lat! „Archeolog amator” natychmiast poszedł zakopać znaną kość, pilnie kontrolując swój stan zdrowia przez następne tygodnie. Informacja o „długowiecznych zarazkach” powstrzymała, przynajmniej częściowo profanację starego cmentarza przez gostyńską młodzież. Dzisiaj w miejscu starego cmentarza znajduje się stołownia cukrowni.

W dniu 1 listopada, w Święto Zmarłych, warto spojrzeć na wszystkie te zapomniane miejsca pochówku inaczej. Przechodząc obok nieistniejących dziś cmentarzy pamiętajmy, że leżą tam być może nasi prapra...dziadkowie. Mijając w tym dniu te miejsca może warto choć pomyśleć „Wieczny odpoczynek...”

GRZEGORZ SKORUPSKI

listy

Duża plama!

Pragnę przekazać moje zdanie na temat posiedzenia Rady Miejskiej w Gostyniu, które odbyło się w dniu 17 września 1999 r. Zbulwersowany jestem nie tym jakie sprawy omawiano, lecz tym o czym zapomniano (może celowo) nawet wspomnieć.

Posiedzenie Rady Miejskiej odbyło się dokładnie w 60 rocznicę agresji sowieckiej na Polskę.

W Radzie najliczniej reprezentowanym zawodem jest zawód nauczyciela.

Znaczącą ilość Koalicji reprezentuje AWS. No i co Panie Radne i Panowie Radni, bzdurne tematy potraficie poruszać i rozwozić się w nieskończoność. Czy członkowie Rady potrafili tylko uczestniczyć w uroczystościach, które były świętowane w PRL-u. O ile capstrzyki w związku z agresją Niemiec na Polskę (1 września), to dlaczego nie stać było nikogo na wypowiedzenie kilku słów, w związku z agresją sowiecką, w czasie posiedzenia Rady. Dla całej Rady „Duża Plama”.

Imię i Nazwisko autora listu znane redakcji

* * *

Za pośrednictwem Waszego tygodnika, Polski Związek Emerytów i Rencistów Koło Gminne w Pępowie składa serdeczne podziękowanie dla Firmy Przewozowej Pana Antoniego Foltynowicza w Pogorzeli za dotację wycieczki zorganizowanej przez nasz Związek do Częstochowy.

* * *

24 października, wieczorem zachorowało mi dziecko i zmuszony zostałem szukać porady lekarskiej. Po wizycie u pediatry należało wykupić pilnie leki, więc udałem się do dyżurującej tego dnia apteki - „W Rynku”.

W kolejce podsyłaliśmy narzekanie dwóch kobiet na dodatkową opłatę, jaką pobiera apteka za sprzedaż leków podczas pełnienia dyżuru nocnego. Z niedowierzaniem dotarłem do oienka i co?! Rzeczywiście! Okazuje się, że na paragonie jest napisane „opłata za dyżur: 2,50 zł”

Jestem zażenowany. Jak można przy i tak horrendalnie wysokich cenach leków zarobić jeszcze na tym, że ktoś musi kupić lekarstwo w nocy. Nie jest to kaprys człowieka, któremu zachciało się np. piwka o północy! Gdybym mógł przyszedłbym w dzień. Nie wiem czy opłaty te pobiera tylko ta apteka, czy wszystkie. Ale temu kto wpadł na ten pomysł, radziłbym go jeszcze raz przemyśleć!

Imię i Nazwisko autora listu znane redakcji

Nasi radni

Krzysztof Perdon

- Chciałem zaangażować się w życie gminne - mówi radny Krzysztof Perdon, zapytany, dlaczego startował w wyborach. Jest radnym gminy Krobia z niezależnej listy. Pełni obowiązki przewodniczącego Komisji Oświaty, Sportu, Kultury, Zdrowia i Opieki Społecznej. Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejszej wiosce w gminie, czyli w Pudliszkach. Chciałbym rozwiązać problem dróg wewnętrznych mojego osiedla - wyjaśnia. Popiera demokrację, gdzie każdy ma prawo głosu. - Twierdzi, że z przekonania jest pragmatykiem, z wyboru bezpartyjnym. - Mieszkam w największej i najważniejs